

Ike odredil okreplev vojaške moči Amerike

Zaradi spremenjenega stališča in nastopanja komunističnega sveta je predsednik Eisenhower odredil okrepitev oboroženih sil dežele.

WASHINGTON, D. C. — Predsednik Eisenhower je zagotovil Kongres, da so Združene države najmočnejša vojaška sila sveta in da bodo to tudi ostale. Napovedal je okrepitev vojaških sil in razširitev vezbanja. Nič ni povedal, ali bo potrebno zato predložiti Kongresu nova sredstva ali bodo zadostovala že odobrena. Kongres mu je v sedanjem zveznem proračunu določil za oborožene sile \$600,000,000 več, kot jih je Eisenhower želel.

Predsednik je napovedal, da bo dobila armada več moderne orožja in več letal za nagel prevoz, da bo pospešeno delo na satelitu Samos, ki bo nadziral s svoje poti okoli Zemlje ozemlje Sovjetske zveze in z njo povezanih dežel. Napovedal je pospešeno gradnjo bombnikov B-70, o katerih potrebi je nekdaj dvomil, in objavil, da je odredil gradnjo petih atomskih podmornic, ki bodo opremljene z raketami Polaris, namesto prvotno določenih treh. Rakete Polaris bodo izpolnili za večji dolet. Dosedaj so se izkazale kot zanesljivo orožje na daljave do 1200 milj. Po predsednikovih izjavi so zadnji cilj s "točnostjo strela iz puške."

Olimpijske igre naj bodo brez olimpijskih cen!

RIM, It. — Letošnje olimpijske igre se bodo začele 25. avgusta in trajale do 11. septembra. Prireditveni odbor je v škripih, kam bo spravil vse goste in turisti, kajti Rim ima v hotelih in podobnih podjetjih samo 32,000 postelj, zasebniki kakih 40,000 in razni penzionisti itd 222,500. Vse to je premalo. Zato se je odbor obrnil na razne cerkvene zavode, ki skrbijo za romarje, se pečajo z vzgojo dijakov itd, in jih prosil naj mu pomagajo iz zadrege. Zavodi bodo dali na razpolago okoli 20,000 postelj. Rimska javnost je kar zadovoljna s tem, govorijo le komunisti, češ, da bo cerkev delala "melojalno" konkurenco poklicnim turističnim podjetjem.

Odbor je tudi razpredel široko akcijo proti navijanju cen za časa iger. Vse trgovine in gostilne, hoteli, penzionisti, bodo morale imeti nabite cene, ki ne bodo smeje biti višje od cen v letošnjem poletju. V trgovski zbornici bo stalno posloval poseben odbor za pritožbe. Vsak turist mu bo lahko telefoniral v svojem domačem jeziku in ga opozoril na napake, ki bi jih morda opazil. Pod kontrolo pridejo tudi taksijski. Končno bo vsak turist dobil cenik s cenami za vse najvažnejše predmete, ki jih človek rabi na potovanju.

Vremenski prerok pravi:

Delno oblačno. Najvišja temperatura 82, najnižja 60.

Novi grobovi

V ponedeljek je bila Williamu in Eleanor Brandula s 579 Bishop Rd. rojena mrtva hčerka. Pogreb ima v oskrbi Mary A. Svetek pogreb. zavod. Pokopana bo na Kalvariji.

New York proti svoji volji dvojezično mesto

NEW YORK, N. Y. — V New Yorku se je tekom let nabralo toliko Portorikancev in raznih Amerikancev iz južnih držav, ki ne obvladujejo angleščine, da so zasedli kar cele dele mesta. So to jezikovni otoki v angleškem morju. V njih prevladuje španščina, posebno pri starejših ljudeh.

Na drugi strani imajo ti ljudje opravka z različnimi modernimi pridobitvami, ki lahko pomenijo nevarnost ali nesrečo, ako jih niso zainteresirani ne znajo uporabljati. Tako so ugotovili, da Portorikanci ne znajo uporabljati peči, ki uporabljajo plin ali nafto, radi česar je prišlo že do velikih številca nesreč.

Mestna uprava si ni znala pomagati drugače, kot da je dala natisniti celo vrsto navodil v španskem jeziku, ki jih sedaj deli družinam, ki ne znajo ameriškega jezika. Portorikanci kar radi segajo po takih navodilih.

Dominikanski diktator je poslal sina v Švico

CIUDAD, Trujillo. — Dominikanski diktator Trujillo je poslal svojega sina v Ženevo kot "svetovalca" dominikanski delegaciji pri trgovskih pogajanjih GATT organizacije. Diktator sam se je pa odločil, da bo na delu dominikanske delegacije na esenskem zasedanju ZN.

Kaj je diktatorja nagnilo, da gre začasno iz dežele, ni popolnoma jasno. Nekateri mislijo, da bo porabil priliko, da se brani pred napadi, ki bodo leteli nanj s sej OAS. Drugi zopet mislijo, da bi rad navezal preko ZN osebnostne stike z ameriškim in evropskimi diplomati in politiki, ki bodo prišli na prve seje novega zasedanja ZN.

Če bo komu v nadlego, bo naši policiji, kajti policija ZN je številčno preslaba, da bi mogla uspešno varovati življenja raznih diktatorjev.

Rdeča Kilajska kriva hudih nasilj v Tibetu

Mednarodna komisija pravnikov pod vodstvom Indijca Trikamdasa je ugotovila kitajska nasilja v Tibetu tekom zadnjih deset let.

ŽENEVA, Šv. — Mednarodna komisija pravnikov, sestavljena iz 11 članov pod predsedstvom indijskega odvetnika Purshottama Trikamdasa, je izdala 340 strani obsegačo poročilo o svoji preiskavi razmer v Tibetu. Poročilo ugotavlja vrsto nasilij, ki so jih Kitajci izvedli, med njimi tudi sterilizacijo celih vasi.

Dalai lama, duhovni in svetni voditelj Tibeta do upora lani v marcu, je povedal komisiji, da so komunistični Kitajci prisilno sterilizirali v dveh ali treh vaseh v Tibetu vse moške in ženske, češ, da je cepljenje proti neki nalezljivi bolezni. Kitajci so odvedli iz Tibeta najmanj 10,000 otrok proti njihovi volji in proti volji njihovih staršev. Od teh se jih je doslej vrnilo komaj kakih 500.

Tekom bojev med Tibetanci in njihovimi kitajskimi gospodarji je v letih 1955 do 1959 padlo okoli 65,000 Tibetancev.

Poročilo ugotavlja, da skušajo rdeči Kitajci v Tibetu načrtno zatreti narodno kulturo in vero, da skušajo deželo spremeniti v navadno kitajsko pokrajino.

James J. Wadsworth bo nasledil Henryja Lodge

WASHINGTON, D. C. — Sodijo, da bo koncem tedna James J. Wadsworth, ki zastopa Združene države na konferenci, ki že skoro dve leti v Ženevi razpravlja o končanju preskušanja atomskega orožja, prišel domov, da prevzame mesto poslanika ZDA pri Združenih narodih v New Yorku.

Henry Cabot Lodge, ki je bil imenovan za podpredsedniškega kandidata na republikanski listi, bo pred začetkom volivne borbe odstopil s svojega mesta. Wadsworth je sedaj namestnik Lodgea. Razgovori v Ženevi so v zastoji in je zelo verjetno, da bodo za dalj časa prekinjeni.

V brezračnem prostoru voda vre že skoro pri ledišču.

Havanski nadškof je zagrozil, da bo Cerkev ustavila bogoslužje

Macmillan v Bonnu

Predsednik angleške vlade je odšel v Zah. Nemčijo na razgovore o vprašanjih mednarodne politike.

BONN, Zah. Nem. — Po nedavnem sestanku kanclerja dr. K. Adenauerja s predsednikom francoske republike De Gaulleom je bilo objavljeno, da bo temu sledil razgovor med Angleži in Nemci v Bonnu. O francosko-nemških razgovorih ni bilo objavljene nobene poročila, za angleško-nemške pa je napovedan z nemške strani celo dnevni red.

Jedro razgovorov naj bi bile razmere v Afriki in kako ta prebujajoči se kontinent zavarovati pred komunizmom. O tem vprašanju sta se posvetovala tudi De Gaulle in Adenauer. Nemškega kanclerja skrbi poleg tega sovjetska grožnja Zah. Berlinu. Vsi trije vodniki evropskih sil so mnenja, da je prišel čas, ko je treba NATO prilagoditi novim razmeram in zahtevam. Za to se prav posebno vnema Francija.

Predsednik angleške vlade Macmillan, ki ga spremlja zunanji minister Rome, se bo z Adenauerjem razgovarjal brez dvoja tudi o gospodarskih in političnih vprašanjih združevanja svobodne Evrope. Evropski skupni trg Angleže še vedno bode v očih.

S 75 leti se bo udeležila lepote tekme!

CHENANGO FORKS, N. Y. — Par mlekarjskih zadrug je organiziralo za svoje članice lepoto tekmo. Zanj ni bilo pravega zanimanja, dokler se ni priglasila za tekmo tudi 75 letna Mae Heath, vdova po farmarju, ki ima veliko molznih krav. Potem seveda je šel ves kraj po koncu.

Dan tekme še ni določen, zato tudi rezultati tekme še niso znani.

Vodnik katoliške cerkve na Kubi je včeraj zagrozil, da bo dal ustaviti javno bogoslužje v vseh cerkvah na otoku, če vlada ne bo preprečila proticerkvenih demonstracij in jamčila za svobodo bogoslužja.

HAVANA, Kuba. — Spor med Cerkvijo in Castrovo vlado dobiva novo ostrino. Včeraj so pristaši vlade demonstrirali pred stolnico, kričali proti papežu in Cerkvi in celo napadli nekatere vernike. Skupina kakih 30 mladih ljudi, je šla v samo stolnico, tam kadila in se nespodobno vedla. Policija se je odzvala šele tretjemu klicu in prišla delat red. Nadškof msgr. Evelio Diaz je napovedal, da bo dal ustaviti vse bogoslužje po vseh cerkvah na otoku, če vlada ne bo poskrbela za svobodo bogoslužja. Cerkev bi na ta način opozorila ves svet na razmere na otoku.

Demonstracije so vprizorili levičarski pristaši vlade verjetno zaradi pastirskega pisma, ki so ga brali preteklo nedeljo po vseh cerkvah. V njem so škofje opozorili vernike na komunistično nevarnost in izjavili, da se bo komunizem na otoku zasediral samo s prevaro ali z nasiljem.

Vlada ni na izjavo nadškofa doslej še nič odgovorila. Nadškof je tekom demonstracij poklical predsedniško palačo, pa nato odšel osebno tja, kjer je kakih 25 minut govoril z Luisom Buch, ministrom predsedništva. Palačo je zapustil, ne da bi dal kakršnokoli izjavo.

Do demonstracij je prišlo med slovesno sv. mašo za kubanske duhovnike. Večja tolpa razgrajev se je zbrala na trgu pred stolnico in kričala "Dol s papežem!", "Proč z duhovniki!" in napadla nekaj vernikov. Kakih 30 mladih demonstrantov pa je šlo v cerkev, kjer so med sv. mašo kadili in govorili.

Predno je prišlo do kakih resnejših izgovorov, se je posrečilo v ojaškemu kuratu Sardinasu demonstrante pregovoriti k razhodu.

Policija je prišla dva duhovnika, pa ju kasneje spustila.

Cerkve so za enkrat še odprte in bogoslužje se redno vrši. Da se bo vodstvo Cerkve odločilo za odločnejše korake, je razumljivo, ker se zaveda resne nevarnosti, ki grozi deželi od komunizma in tesnih zvez vlade s Sovjetsko zvezo in rdečo Kitajsko.

Letalo doseglo hitrost 2,196 milj na uro

EDWARDS AIR BASE, Calif. — Kot je znano, da je federalna NASA organizacija postavila za cilj, da njeni strokovnjaki sestavijo tako letalo, ki bi letelo 4,000 milj na uro. Od cilja so strokovnjaki še daleč, pa vendarle dosegajo kar lepe uspehe.

Pretekli teden je letalo X-15 doseglo hitrost 2,196 milj na uro. Letalo so pritrčili na bombnik B-52, ki ga je nesel 45,000 čevljev visoko. Ko je bombnik dosegel to višino, se je letalo X-15 avtomatično odklopilo od bombnika in pognalo s tako silo navzgor, da je tekom štirih minut doseglo višino 78,000 čevljev. Na tej višini je letalo pošlo gorivo in se je moralo v krožnem letu počasi spuščati na zemljo.

Pilot je po pristanku izjavil, da ni imel z letalom nobenih posebnih sitnosti in da so vsi instrumenti funkcionirali brez napak.

Zaščita živali?

Društvo za zaščito živali v Bruslju je priredilo loterijo, vendar so bili mnogi prijatelji živali neprijetno presenečeni, ko so izvedeli, da je prva nagrada lovska puška.

Iz Clevelanda in okolice

Dr. Kern odpotuje — Dr. Kern bo odsoten iz urada od 14. do 24. avgusta.

Zadušnica — V petek ob osmih bo v cerkvi sv. Kristine sv. maša za pok. Johna Čebul ob 4. obletnici smrti.

Popravek — Pok. Ludmilla Gruden je stanovala na 480 E. 143 St. in ne na 140, kot je bilo včeraj pomotoma objavljeno.

Francija dobi nov tiskovni zakon

PARIZ, Fr. — Vlada razpravlja o spremembi tiskovnega zakona iz l. 1881, ki jamči tiskovno svobodo. Spremenjeni zakon, naj bi "zagotovil boljše varstvo svobode tiska."

Lastniki časopisov se boje, da bo z novim zakonom tiskovna svoboda preje omejena kot boljše zavarovana.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Senat je s 54 proti 28 glasovi sklenil, da se bo lotil najprej razprave o predlogih, ki jih ni mogel rešiti pred prekinitvijo zasedanja, in porinil predloge predsednika Eisenhowerja vstran.

MOSKVA, ZSSR. — Nikita Hruščev, predsednik vlade ZSSR, je dejal dopisniku Pravde, da bo zanj "velika čast, če bo vodil vladno zastopstvo v ZN, ko bodo ti razpravljali o razorožitvi".

NEW YORK, N.Y. — Združeni narodi so objavili, da se bo v torek, 16. avg., sestel odbor za razorožitev k razpravi, kot je to predložila Amerika. Sovjetija je brez uspeha skušala ta sestanek odbora preprečiti in prenesti razpravo v glavno skupščino.

WASHINGTON, D.C. — Pentagon je objavil, da bo vlada uporabila okoli pol milijona dolarjev, ki jih je Kongres odobril za oborožene sile preko predloga vlade. Glavni del bo uporabljen za novo opremo armade, za atomske podmornice opremljene s Polaris raketami in za moderne bombnike B-70.

LEOPOLDVILLE, Kongo. — Belgijski poslanik Van den Bosch je včeraj zapustil Kongo in se preko Brazzavilla podal v domovino. — Predsednik vlade Lumumba je napovedal, da pojde osebno v Katango "osvoboditi brate". — Predsednik vlade Katange Čombe je izjavil, da bo dovolil prihod čel ZN v pokrajino, toda le, če se ne bodo vmešale v notranje zadeve dežele.

NEW YORK, N.Y. — Glavni tajnik ZN Hammarskjöld bo verjetno že nočoj dospel v Kongo in osebno izvedel naročilo Varnostnega sveta o odhodu čet ZN v Katango. Napovedujejo, da bodo te odšle tja verjetno koncem tedna.

BANGKOK, Taj. — Revolucionari v državi Laos imajo trdno v rokah prestolnico. Izjavili so se za popolno nevtralnost in zahtevali odhod tujih vojaških misij. Položaj še ni jasen, ker izgleda, da vojska ni v celoti na strani upornikov, ki so streljali na njenega poveljnika.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio
National and International Circulation
Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week in July
Publisher: Victor J. Knaus; Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:
\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Zed. držav:
\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece
Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months
Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio.

83

No. 152 Wed., Aug. 10, 1960

Združeni narodi in Kongo

Razsulo novorojene republike Kongo je prišlo s tako hitrico, da je vse presenetilo in preplašilo, mnogim pa prekrizalo vse račune.

Belgija si je zamislila bodočnost nove republike zelo preprosto. Sporazumela se je s črnimi politiki o prehodni dobi. Po tem sporazumu bi Belgija prispevala k prvemu proračunu nove republike okroglo po 100 milijonov dol. na leto, pustila tam okoli 20,000 Belgijcev, ki naj bi vodili javno upravo in velika podjetja, dočim bi poveljstvo domače vojske, ki je obstajala iz 25,000 vojakov, postopoma prešlo v roke poveljnikov-domačinov. Sodelovanje pri novi domači upravi in letne podpore naj bi bilo jamstvo, da belgijski kapital v Kongu ne bo nasilno nacionaliziran.

Ves ta načrt se je podrl v par tednih. Mnogo tujcev je slutilo, da vtegne priti do kaj takega. Odsli so pravočasno, ali vsaj poslali iz Konga svoje družine. Belgijski vladi so se pa odprle oči šele takrat, ko so se domači vojniki uprli belgijskim komandantom in se njihovi oddelki hitro prelevili v roparske tolpe. Takega razvoja niso pričakovali niti domači politiki v Kongu. Niso uvideli in ne uvidijo še danes, da so s svojim hujškanjem proti Belgijcem samo pospešili razpad nove republike. Ker si niso vedeli pomagati, so se obrnili na Združene narode za pomoč s precej primitivnim prepričanjem, da jim morajo ZN dati denar, ki ga iz Belgije ne bo, in strokovno pomoč pri organizaciji države kot nadomestilo za pobege Belgijce. Ravno tako primitivno je bilo utemeljevanje njihove prošnje pred ZN: ker Belgija ni izpolnila svoje kulturne misije v Kongu, zato so ZN moralno obvezani, da pomagajo novemu narodu in novi republiki.

V ZN tudi niso prvi hip vedeli, kaj naj naredijo. Da je nekaj treba narediti, je bilo jasno. Očitna je bila namreč nevarnost, da bi kaos v Kongu privabil komuniste, da bi tam osnovali komunistični raj. Kako se iz kaosa da napraviti komunistična država, o tem imajo ja bogato skušnjo. Zato so bili v ZN kar hvaležni za prošnjo nove republike za pomoč in začeli pomoč organizirati na hitro roko, brez pravega cilja in prave metode!

Glavno besedo je imel v začetku zastopnik ZN v Kongu, črni dr. Bunche. Njegovih nasvetov se je uprava ZN držala. Značilna za njegov optimizem je bila njegova izjava sodelavcem: Naša naloga je deželo pomiriti, potem pa upravljati. Ta načrt je spodletel že prve tedne posredovanja ZN v Kongu.

Za pomirjenje dežele je treba najmanj 25,000 vojakov ZN, verjetno še več, in ne samo ubogih 9,000-10,000. Treba je iz ZN četi napraviti pravo armado, kar danes še ni. Niti poveljniki posameznih čet se ne morejo sporazumeti med seboj, ker ne obvladajo nobenega skupnega jezika. Poleg tega stavi oskrba nove armade ZN izredno težke naloge. Niti prave hrane vojski še nimajo, kar je razumljivo, kajti muslimani nočejo evropske hrane, ostali pa ne muslimanske.

Za upravo dežele je treba najmanj 10,000 izvežbanih upravnih uradnikov, teh ZN ne morejo sneti s kljuko. Najpriljubljenejši bi bili bivši belgijski uradniki, ti pa ne verujejo, da se bo ZN posrečilo doseči svoje cilje, zato nočejo nazaj v Kongo. Tako se sedaj ustvarja v Leopoldville centralna administracija ZN, ki nima zunaj na deželi nobenih svojih agencij.

Za upravo dežele je tréva dalje imeti denar. Tega tudi ni. Sedanji kaos je popolnoma uničil finančno službo dežele: 1. avgusta so dobili plače komaj ministri in njihovi najbližji sodelavci, ostali morajo čakati. Finančni minister je rekel, da potrebuje okoli 10 milijonov dol., da bi v avgustu zamašil glavne luknje v proračunu. Odkod naj jih vzame? ZN mu jih ne morejo dati. Uprava ZN je dobila od predsedstva ZN samo 15 milijon dol. "za prve mesece," ti so namenjeni za vzdrževanje armade in delegacij ZN v Kongu, ne pa za državni proračun nove republike.

Najbolj so se v ZN urezali pri oceni, koliko časa je treba imeti na razpolago, da napravijo red v Kongu. Smejali so se Belgijcem, ki so govorili od 10-20 letih. Danes pa izvedenci ZN samo govorijo o 7 letih "in morda tudi več."

Kar je najneprijetnejše: že se kažejo prvi znaki nesporazuma med "domačo vlado" v Kongu in upravo ZN. Politiki v Kongu si predstavljajo zadevo zelo preprosto. ZN naj dajo denar in držijo v Leopoldville svoje izvedence, da bodo na razpolago, kadar domača vlada ne bo vedela, kaj naj napravi. Vladanje v Kongu pa mora biti v rokah domačinov in ne tujih izvedencev. Na tem področju je že danes prišlo do močnih nesporazumov med delegati ZN in zastopniki domače vlade.

Domača vlada je v tem pogledu precej nepopustljiva; v veri, da ima prav, jo podpira domača javnost v Kongu. Vidi namreč v armadi ZN in upravi ZN samo tujce, torej neke vrste naslednike Belgijcev. Pri tem je treba vpoštevati, da domačini ne marajo belih vojakov in strokovnikov, ker imajo

isto barvo kot Belgijci, da pa ne marajo tudi arabskih čet in izvedencev iz starega sovražstva do vsega, kar pride iz arabskega sveta. Črnci niso namreč pozabili, da so bili Arabci najbolj zverinski trgovci z zamorskimi sužnji in so deloma še danes, kjer se morejo izmuzniti mednarodni kontroli o prepovedi trgovanja s sužnji.

Za nameček imajo ZN še sitnosti s sporom med centralno vlado in provinco Katanga. V tej provinci živi nekaj več kot 10% prebivalstva, toda provinca ima toliko prirodnih bogastev, posebno bakra, kobalta, boksita itd. da v tem pogledu odtehta vse ostale province. Belgijci imajo tam investiranega skoraj polovico vsega kapitala v Kongu, to je okroglo dva milijona dolarjev. Razumljivo je, da Belgija ne bi rada izročila tega kapitala in prirodnega bogastva nespособni centralni vladi; zato ji je prišlo čisto prav, da se je par politikov iz Katange uprlo vladi v Leopoldville in proglasilo svojo neodvisnost. Ta akcija bo verjetno kaj kmalu propadla, ker nima za seboj domačega prebivalstva v Katangi, toda zastopa zdravo idejo: bogate province niso za ta namen tu, da bi jih revnejše samo radi številčne premoči brezobzirno izkoriščale.

ZN so v nerodnem položaju. Priznavajo samo vlado v Leopoldville in nobene druge. Upornike v Katangi samo tolerirajo. To seveda ne gre v račun Belgiji, ki trdi, naj se ZN raje brigajo za red in mir v drugih provincih, ne pa za Katango, kjer domača oblast vzdržuje mir z belgijsko pomočjo. Belgija tudi ne misli umakniti svojih čet, dokler ji ZN ne jamčijo za varnost belgijskih državljanov in belgijskega premoženja. Med tem so previdnejši Belgijci že začeli zapuščati Katango, kar bo spravilo gospodarsko življenje tudi v tej provinci na boben.

Moskva je naravno na strani centralne vlade v Leopoldville. Njeno stališče osvetli dejanske nasprotujoče si sile: moskovski komunizem proti belgijskemu kapitalizmu. ZN pa se zvižajo v sredini. Vsaj deloma so zakrivali sami svoje težave: Varnostni svet je mislil ZN v Kongu obravnaval iz strahu pred Moskvo veliko prehitro in premalo temeljito.

Pennsylvanski prepahi

(Poroča Majk)

Pittsburgh, Pa. — V poletnih mesecih se ljudje kar malo polemimo — vsaj jaz se — in se mi kar nič ne ljubi pisati kake do-pise. Take vrste ptič je tudi moj stari znanec Urban, ki sem ga zadnjič zopet podrezal, da naj kaj napiše za našo "Ameriško Domovino." Pa me je mož nekam šaljivo pogledal in se zasmejal, nato mi je pa po njegovi "diplomatski viži" pojasnil, da se mu pisati malo ljubi, menda še manj, kakor se je kdaj ljubilo Adamu našemu prvemu predniku na tem svetu. Potem je seveda razodel, da to iz teh le razlogov:

"Preljubi moj Majk," je ljubeznivo povdaril, "za pisanje jaz nisem več bogvejak. Sicer na svetu sem že dolgo, veliko doživel in mnogo videl v mojem življenju, dobrega in slabega, a sem tudi vsega tega veliko pozabil. Pa še drugi razlogi so. Pozimi je mrzlo in mi spomini kar zmri-znejo. Zdaj poleti je vročina, je pa prevroče in se mi misli ne ljubi. Vidiš tako je in tak sem, če me bo pa kdaj "lušt" prijel za pisanje, pa ne rečem, da ne bi še kaj napisal."

Tako moj znanec Urban.

Pozneje sem sebe ocenil glede tega in sem tudi jaz en tak ptič, kakor Urban. Sem že parkrat mislil, kar jenjal bom. Pa me zopet prime tisti stari "Sus": Slovenski glasovi iz naše "Panslovanije" ne smejo utihniti. In to me zopet prebudi tu in tam, da zopet kaj napišem.

* POLITIČNE "PLAZE" ŠIROK NAŠE VELIKE DEZELE

USA obratujejo s polnim zama-hom. To se pravi: odprte so za politični business. Radi starejših čitateljev, katerim razni novi izrazi niso tako znani, kakor mlajšim in novejšim: "plaza" je izraz, ki izvira iz španščine in pomeni "javni trg." Zato vidite, ko zdaj razne veletrgovine grade in vodijo po predmetstvih vele-mest in drugod takozvane "Shopping Plazas," uporabljajo ta izraz za take trge. No, nikak greh ne bo, če se krsti v letošnjem volilnem letu pri nas v USA, vse politične kampanje te in one stran-ke za "Politične Plaze." Kaj pro-dajajo v teh "plazah"? Kaj dru-gake kakor politiko. Demokra-ti jo ponujajo še bolj kakor so nekdanji naši Krasovci ponujali sol in bruse. Republikanci pa tudi, ker bi se jim hudo "frma-galo," če bi njihovega slona po-rinil iz Bele hiše v Washingtonu demokratski "osel." Pa je ravs in kavs. Če pravi in trdi demo-

kratski "osel," da je nekaj črno, tedaj z vso "ihto" rjuje in rohni nazaj republikanski "slon," da je belo. Tako gre naprej in na-prej po tistem starem konkurenčnem geslu: "Kaj boš ti, ko še za v koruzo nisi! Mi smo nekaj, mi, na nas se "špegeljaj!" Tako bi kdo ocenil ta dirindaj. Ampak poleg vse šale je v tej letošnji politični borbi velika važnost. Naša dežela Amerika je velika in bogata. Amerika predstavlja nekako zlitnino (zmes) vseh narodov in vsega sveta. Vse razne narodnosti imajo v tem kolosal-nem gospodarskem, političnem in socialnem napredku Amerike nekaj nekega deleža in prispev-ka. Vse narodnosti so ene več, druge manj prispevale k civilizir-anju te dežele in raznovrstne-mu njenemu napredku. Pot k temu napredku je odpirala ame-riška svoboda in demokracija. Brez teh dveh bi ne bilo teh us-pehov, kakršni so. In v tej zlitni-ni, ki tvori ves ta napredek, ima več ali manj vsaka narodnost svoj delež. Tudi mi Slovenci imamo svoj delež, neglede kako majhni smo številčno. Če te za-nima, kar računaj vse tam od prihoda misijonarja Baraga, po-znejšega škofa, pa vse sem do zdaj, pa boš našel veliko zbirko vse raznih prispevkov h civili-zaciji, duhovnemu, gospodarske-mu in socialnemu življenju te dežele. Ni to kaka "črnogorska baharija" (ki ni bila skromna, kadar se je predstavljala: "Nas in Rusov je dve sto mili-jonov"), ampak je le resnica in le to kar je res želimo, da se nam prizna.

Na ameriških političnih "pla-zah" bodo nam ponujali marsi-kaj. Na nas volilcih pa je, da vse njihove ponudbe otipljemo in ocenimo in da kupimo le tisto, kar menimo, da je za nas in našo bodočnost koristno. "Ni vse zlato, kar se sveti," to velja za obe strani. To zato, ker ljudje so tu, ljudje so tam. In kjer so ljudje, tam je nekaj dobrega, ne-kaj slabega. Žal, včasih več slabega. Iz skušenj se ljudje učimo, a to kaj počasi.

Do volitev je še nad tri mese-ce časa. Proučujmo programe obeh starnk, kaj nam z njimi obljublajo, pa tudi to, kaj je mogočega in kaj ni mogočega. Masam marsikaj obljublja; tu-di take stvari, ki so nemogoče in nepoučeni in neizkušeni volil-ci marsikaj sprejmejo in kupijo, nezavedujoč se, da je v zaključu maček, kar sprejmejo in kupijo. Pametno in preudarno razsoja-j-

mo in potem volimo za najboljše in poštene kandidate. Pogo-diti to je težko in je treba dosti treznega premišljanja in prouče-vanja kandidatov in njih pro-gramov. Kdor si resno in raz-umno prizadeva pronajti to pri-kandidatih in njih programih, ta navadno dobro ali vsaj blizu za-dene. Kdor pa voli kar tja ven-dan, ne vedoč kaj in koga, ta strelja v prazno in malo kedaj kaj zadene.

Zdaj je čas, da pridno razsoja-mo in proučujemo kandidate in njih programe. Po volitvah bo za to reč prepozno.

* "SELFMADE EXPERTS" — Ali so tudi take vrste strokov-njaki na svetu? Yes, nekaj jih je in nekateri taki samouki so ce-lo boljši od šolanih in učenih strokovnjakov. Povdarim, ne-kateri! Drugi zopet nekateri šo-lani so slabi na svojih mestih — slabi strokovnjaki.

Navadno pa je, da se nešolani strokovnjaki in tisti, ki najmanj razumejo kaka vprašanja o istih izražajo in o istih delajo svoje zaključke in iste potem za velja-vne zaključke drugim vsiljuje-jo. To se dogodi mnogokrat.

Pred nedolгим mi je moj so-sed dal šep izvodov slov. dnevnika iz Chicage, katerega idejne smernice in stališča so znane. Naj takoj povdarim, da se zave-dam, da sem na tleh demokrati-čne in svobodne Amerike. Obe ljubim, demokracijo in svobodo, kjer koli ju pošteno izvajajo. Kjer pa nista pošteno izvajani, pa tega imena ne zaslužita. Tako demokracijo in svobodo pa odklanjam, v kateri resnica in poštenost nimata mesta. Tako odklanjam tudi mnenja raznih dopisnikov, ki ponujajo in servi-rajajo čitateljem na krožnikih de-mokracije in svobode laži in ne-resnice.

Dopisnikom protiverskega ti-ska sicer ni toliko za zameriti. Pač pišejo kakor znajo. Svoje učitelje posnemajo, ki so jih zad-njih 50 let tako učili in to že de-setletja po papagajsko ponavlja-jo. In kakor zgleda so pri tem prepričani, če smem verjeti nji-hovim izjavam, da s tem nekaj velikega prispevajo k vsestran-skemu napredku njihove "na-prednosti." Bog bodi prizanes-ljiv njihovi "brihtnosti" — dru-gake nimam za pripomniti k tej njihovi domišljavosti.

Listal sem in bral, da bi videl, kaj imajo naši ljudje, ki pišejo v "napredni" list za povedati in javnost poučiti o vseh raznih perečih vprašanjih. In kaj pov-darjajo, kaj pišejo in kaj pripo-ročajo? Vse gre po enem in istem kopitu. Pa naj bo podpi-san kak Drobniček, kak Pišek, kak Novak, ali kak drug ptič njihovega "naprednega" duha. Vedno ena in ista plošča in na nje ista po hripavo peta pesem. Nekako tako-le:

"Kristusovi namestniki nas uče eno, delajo pa drugače. (Tu pa tam še kak masten ovčirk, ka-ko je kak kaplan kak po punci po-gledal.) Potem pa sledi dalje: "Kristus je učil tako — današnji Kristusovi namestniki pa tako. Kristus je priporočal mir — ti pa so vojni hujskači, itd., itd. Potem pripomni tak dopisnik, da je vero že davno vrgel med staro šaro, ker ta le predstavlja bajke, on pa zdaj živi vse "napreden" od pet do glave . . ."

"Napredni" dopisniki vse ve-do, kaj kak fajmošter uči — in poslušajte! — to kljub temu, da že destoletja ne hodi več v cerk-ve in sam pove, da je že davno vero zavrgel. Desetletja že ni slišal kake pridige, razlage evan-gelijej — a točno ve: "dandanes ne učijo tega, kar je Krist učil!"

To vidite so tisti "Selfmade Experts," katere sem omenil v naslovu tega sestavka. Pa saj imam greh, da jih tituliram z "eksperti"! Popraviti moram, bolj pošteno in primerno ime za nje je: "Selfmade" reveži — in še kakšni! To velja tudi onim, ki jim dopise prepisujejo, solijo, objavljajo in tiskajo. Vsi spada-j v eno in ista kompanijo "self-made" duševnih revežev!

ČE VERJAMETE AL PA NE

Na željo večjega števila sta-rejših čitateljev lista ponatisku-jemo del sestavkov pok. uredni-ka J. Debeveca.

— Ured.

Naš Herblen, o katerem sem povedal, s kakšno neznanako hrabrostjo in nepopisnim pogu-mom je naskočil s svojo hele-bardo Jernejčo marelo, meneč, da ima posla s samim diplo-matskim zastopnikom iz spod-njih prostorov, se je prav za prav ovekovečil s tremi čini, s kakršnimi se ne more ponašati noben drug Meniševac in ki za-služijo, da se mu postavi spo-menik, če že ne drugje pa v tej koloni.

Ne vem, kateremu tistih nje-govih dejanj ali činov naj bi dal prvo mesto, ker so, po mo-jem skromnem preudarku, vsi enako imenitni, neprekosljivi in za vse večne čase neizbrisljivi. Večkrat sem že o tem razmiš-ljal in še nisem mogel izbrati enega, ki bi ga postavil narna-prej. Rečem samo to, da če bo katero teh treh slavnih Herbla-novih dejanj kdaj ugasnilo v ustnem izročilu meniševskih ro-dov, jim bo šketo v napak in ne bodo imeli sreče pri živini, ne pri otrocih.

Torej, kot sem že povedal, eden njegovih doprinosov za čast in slavo Menišije je bil ti-sti gigantski napad na Jernejčo marelo. Ampak kdo, vas vpra-šam, bi si upal v temni noči na-skočiti tako črno stvar, ki ne da glasu od sebe na feldrnf na-saga nočnega varha, ki nima ne rok ne nog ne glave? Naš Herblen jo pa je in je šel na oni svet, naj mirno počiva tam pri Sv. Jerneju, v trdni zavesti, da je premagal samega pekle-niščka. Tisto, da so govorili jezi-ki, da prikazen ni bila drugo kot čisto navadna marelja in da je Blažonova Mica vpila po va-si: pijan je bil, klada, ni spravi-lo Herblana iz ravnotežja in nekajkrat je potem Cencova mi-za ječala pod njegovo pestjo, obilno kot slonova noga, ko je dokazoval, da je ugnal samega bogasvarjar in žugal s palico vsakemu, ki bi se upal o tem podvomiti.

Drugi njegov slavní čin, ki sem ga tudi že opisal, je bil ti-

* MALO MEHA ZA SMEH:

— V TOLMINŠKE HRIBE je svoj čas prišel neka španski ka-valir, da bi se ogledal pokrajino. Ko je krenil v hribe in gozdove se je zgubil. Vjela ga je noč in iz gozda si ni znal najti izhoda. Šele okrog polnoči je prišel do neke gorske gostilne, kjer so pa že vsi spali. Začne trkati na vrata, toda nihče se ne gane, ne oglasi. Tedaj začne razbijati, do-kler se ne prikaže pri oknu krč-mar z nočno čepico na glavi.

"Ha, ostriga — kdo tukaj?"

zavpije krčmar.

"Don Jozé Juan Pedro Fernan-des, Rodrigo d' Villa Novo, Con-de d' Malafa, Cavalero D' Sant Jago ed d'Alcantara." — odgovo-ri kavalir.

"Ostriga, toliko sob sploh ni-mamo!" Zagodrnja krčmar in za-loputne okno.

* — TAM OB LAŠKI MEJI je

neka gospa šla mimo vojaške straže in ob vojaku, ki je stal na straži se ustavi in ga pobara: "Vojak, ali ta puška, ki jo imate, nosi na daleč?"

"Seveda . . . prav ta!" odgo-vori vkojak, "že več kakor tri ure jo nosim, pa ta sakra . . . capo posto" neče, od nikoder priti, da bi me zamenjal!"

— Dovolj za enkrat pa še dru-gič kaj. Do tedaj pa vsem lep pozdrav, od

Starega Majka.

sti, ko je sunil medveda s smr-ke. S peto ga je treščil v smr-ček, mercino nemarno, ko si je upala za njim med veje. Saj ni naš Herblan planil gor na smreko iz kakšne bojazni, kaj še! Hotel je samo zvabiti strica kosmatega do sebe v višave, da ga je potem lahko poslal po ekspresu na tla, kjer si je po-tem hlačan razbil čelado ob skali, in si jo je, ne bodi grdo rečeno. Tudi takrat je vodila Blažonova Mica javno izmenja-vanje namigavanj in govorila o neki žehti. Babje čenče, je Herblan na to moško odgovar-jal, ki mu čast ni dovoljevala, da bi imel z babami špetir, po-sebno ne s starimi devicami, ki jim je bila Mica za zvesto vod-nico in zgled.

In tretji njegov slavní čin je bil pa oni, ki sem ga tudi že mimogrede nekoč omenil, pa ste ga morda že pozabili. To je bilo takrat, ko so Čopči poklicali Herblana, naj jim pride zaklat prasico. Herblan je znal nam-reč vse važne obtri, ki so na kmetih potrebne in za katere ni treba hoditi po diplomu na uni-verzo.

Herblan je torej zapičil pra-sici nožiček v srce, ali kamor že, da je kmalu zadnjič brenila in z elegantnim sunkom poslala Tomaževga Janeza, ki je bil slučajno pri zadnji premi, daleč po dvorišču, da se je komaj po-bral. Potem so prasico vrgli v trugo, da jo opalužijo. To pa ni delo klavca, zato je Herblan vzel mehur izza pasa in si na-tlačil pest tobaka v usta, da se pripravi za nadaljno transakci-jo, ko bodo opaluženo svinjo naložili na ploč in jo svečano nesli v hišo, kjer bo Herblan napravil iz nje razna telesna dobra dela.

Prasica je bila pa trmasta in se je menda samo potajila. Ko so jo namreč vrgli v krop, jo je hudo speklo, pa je močno za-krulila, se nakajkrat sprevrgla po trugi in kot blisk skočila ven. Pa je menda delala v na-glici in nepremišljeno, ali je pa slučaj tako nanesel, da je pla-nila iz truge in Herblanu na-ravnost med noge. Moram po-vedati, da boste lažje razumeli, da je bil naš Herblan nasajen na zelo kratkih nogah, čez ple-ča ga je bilo pa za dva rezan-ska koša. Prasica je bila pa ve-lika in tako je naneslo, da se je znašel Herblan naenkrat na prasici. Nikoli ni mogla naša Menišija ugotoviti, kdo se je te-ga nenadnega dotikljaja bolj prestrašil, ali Herblan, ali pra-sica. Fakt pa je, to je zgodo-vinsko dognano, da sta oba na-kmalu dala od sebe glas velike-ga začudenja (lahko je bila tu-di protestna nota), kar je dalo prasici novo moč, da jo je vlla s svojim jezdecem doli po vasi, kot milijon vragov. Kot "divja jaga" je šlo doli po vasi in se končalo šele, ko je žival končno odjenjala in počenila na tla, za-res marto. To se je pa zgodilo (da se mora kaj takega pripeti-ti) ravno pred Blažonovo hi-šo in je bila Mica prva, ki je odprla vrata in se znašala nad Herblanom, enčes da dedec ne-marni nima prav nič srca, ki ubogo žival na tak način muči in je klicala na pomoč občin-ske može, naj vendar nekaj sto-rijo, da se takega nevarnega človeka spravi kam na varno.

Pa je naglo zaprla vrata, ker Herblan je pregovoril nekaj hu-dih besed in iskal kak pripra-ven kamen na cesti, da bi ji ga zarinil v njen hudobni jezik, ali kamor koli bi naneslo. Herblan je dokazoval, da je nalašč ostal na prasici, da jo je na ta način prej ukrotil in fen-tal, da se ne bi žival mučila.

Za te tri slavne čine, če ne za drugo, stojim jaz pri Herblanu in ga hranim v sladkem spomi-nu na presrečno Menišijo, ki je znala postaviti na svet take ju-nake.

FRANCE BEVK:

STRAŽNI OGNJI

Pritisnil si je svoj veliki rdeči robec na oči in jadno odšel; drugače bi se bil moral na glas razjokati.

Liza je zgrabila otroka. Vsem je spričo prikazni zastala beseda v grlu. Prišlec je gledal, kakor da razbira v mraku, če je kdo v izbi, in je molčal.

Prva je spregovorila Liza: "Kdo je?"

"Jaz sem. Ne bojte se!"

Videli so roko, ki se je dvignila do obraza, kakor da je obrisala pot. Spoznali so, da je ženska, drugača nič, zakaj obraz je bil v temi.

"Kaj hočeš?"

"Novico prinašam. Ne ustrašite se!"

"Jezus, Marija!" je jeknila Liza. Materinsko čustvo je zagorelo v njej s tolikšno silo, da je objela otroka, ki sta koprnela od strahu.

"Ne bojte se!" je dejala neznana ženska z globokim, spreminjenim glasom. "Andrej se je nocoj vrnil."

Novica je bila taka in tako nenadna, da sta pred njo onemela Jernej in Liza. Vse različne možnosti hkrati so jima planile skozi možgane.

"Ne ustrašite se! V Vipavi v Urhovi krčmi je bil, a ga je nekdo izdal."

Beseda je prebudila Lizo iz onemelosti. Z vso silo se je v hripavem glasu iztrgalo iz nje: "Kje je zdaj?"

"Na gradu, v ječi," je dejala neznana ženska. "Pojdite, prosite oskrbnika, morda se omeči."

Otroka sta iz strahu, ki se je porodil iz materinega vzkrika, glasno zavekala. Liza je radi tega le nejasno razumela zadnje besede. Podvomila je o njihovi resničnosti. Vse je prišlo tako nenadoma nad njo, da se ji je mešalo v glavi. Skrivnost na vratih stoječe ženske je vzbujala grozo. Liza je hotela razluščiti vse, potrditi dejstvo v svojem srcu in razjasniti vsako misel posebej.

"In kdo si ti?"

Ni dobila več odgovora. Neznana ženska je stopila v vežo, nato čez prag, njena senca je hušnila mimo okna.

V koči sta ostala dva človeka, ki sta se molče izpraševala in si nista znala odgovoriti. Dva otroka sta jokala v materinem krilu solze strahu in groze.

16.

Andrejca so zaprli za nekaj časa v luknjo, ki se je nahajala v grajskem pritličju. Vanjo so metalni slušiči, ki se je bila pregrešila, za krajše kazni. Eden izmed boričev je ostal pri njem.

Ni bilo treba dolgo čakati. Prikazali so se znova in peljali Andrejca po ozkih stopnicah v nizko, vlažno podzemsko klet, v kateri se je nahajalo nekaj stare šare, miši in podgan, drugega nič. Iz te kleti so v skrajnem kotu za sodom, ki je bil pred kake pol ure odvaljen, vodila v zid nizka vrata, skozi katera so morali vstopiti sključni. Padli so v nizek, ozek hodnik, ki je peljal sprva v ravni, nato v dvakrat zaviti smeri. Birič, ki je stopal prvi, je nesel svetiljko. Luč je padala po stenah, iz katerih so gledali črni, vlažni kamni.

S hodnika je vodila majhna odprtina v prostor, ki je bil še nižji in tako skopo odmerjen, da so se komaj zbasali vanj trije ljudje. Stali so na nekakem oboku, ki je imel po sredi lese no lino z železnimi zapah, komaj toliko veliko, kolikor meri srednje debel človek v pas. Vseokrog je ležal omet, po ko-

tihi pa skriljasto kamenje.

Andrejcu so odpeli verige, ki so padle s truščem na tla. Eden izmed boričev jih je pobral in vrget na hodnik. Odprli so lino, skozi katero je bila vidna temna groza globine, iz katere je vel hlad.

Andrejcu je nemirno bilo srce. Slišal je o grozotah ječ, videl jih ni. Mrzel pot ga je oblipl po vsem telesu, od groze so mu stopile solze v oči. Upirati se ni mogel.

Prepasali so ga z vrvmi in ga spustili skozi odprtino. Sprva je udaril z glavo ob zid, da je zajavkal, nato je obvisel v črni praznini neznanega prostora med nebom in zemljo. Nekaj pramenov svetlobe se je lesketalo na stenah. Počasi se je nihal, kakor da dva človeka izpuščata vrv, pest za pestjo. Pogrezal se je v nevidno črno globino, kakor da gine v žrelo smrti. Skoraj je omedlel. Pri zadnji kapljici zavesti je občutil pod nogami nekaj trdega, to ga je pomirilo. Noge so se mu zdelo stopinja, zato je sedel.

"Odeži vrv!" mu je zaklical eden boričev od zgoraj.

Andrej se ni zavedel, da velja njemu ta klic. V svojih mislih je pričel preudarjati usodo, v katero je bil pahnen.

"Odeži vrv, sicer ti vržemo kak spomin na glavo!"

Dvignili so ga, da je zletel v zrak in znova padel na tla.

Zdajci se je Andrej zavedel. Mrzlični prsti so poiskali voz in ga razrešili. Vrv je švignila kvišku, zadnji val svetlobe je ugasnil, lina se je zaprla. Nastal je mir, tema in hlad.

"Moja krivda, moja velika krivda!" se je Andrej v svoji obupni skesanosti tolkel na prsi. "Zakaj nisem šel po gozdovih in čez gore in sem ubral pot po cesti! Čemu sem verjel, da ni več Judežev Iškarijotov na svetu, in sem se po otročje razodel Petru, sinu onega . . . ter sem po vrhu tega stopil v gostilno! Moja krivda, moja velika krivda!"

Mislil je nekaj časa in se je tolkel na prsi.

"Ljudi sodim po sebi, ki sem bil ubijalec, Judež pa nikoli, ker vem, da je ljubezen več vredna nego umazani groši. Bog ve, mislim sem, da mi je Peter, sin Matijeve, odpustil, ne radi moje besede, ampak radi moje srca. Ali je bil on, ki je hinarčeval vso pot z menoj? Ali pa mi Jurij ni prizanesel, ki mi ni imel za kaj prizanesti. Glej, Bog, če me je Peter izdal, še razumem, ali da bi me izdal Jurij, ne morem razumeti."

Zopet je nekaj časa mislil tiho v svoj grenkosti, nato so se mu ustnice znova premikale.

"Ali je bila božja volja, da sem srečal ob svoji vrnitvi prav Petra in še Jurija? Če je bila božja volja taka, in se nisem zadosti spokoril, bodi . . ."

Posluhljnil je. Neizmerna tihota je bila vseokrog, le vzdih je slišal in bitje lastnega srca.

"Čemu sem prišel to dolgo pot iz mraku tujih dežel po prašnih cestah in zdaj ne vem, ali bom gledal še kdaj luč solnca ali ne? Zato sem prišel, ker sem pustil srce doma in mi brez srca ni mogoče živeti. O moja Vipava, moj dom, ki ni več moj, moja žena in moji otroci! Naj mi Bog odpusti in žena in otroci, če sem kdaj napak delal. Naj bo za pokoro, o kateri sem mislil, da je že narejena, to trpljenje. Oče naš, kateri si v nebesih . . ."

(Dolje prihodni 18.)

— Bolivija ima največja ležišča antimonove rude na svetu.

Iz preteklosti osme umetnosti - filma

(Nadaljevanje)

Precej svojo pot v filmskem ekspresionizmu so šli Nemci, ki so ustvarili vrsto pošastnih, fantastičnih, tesnobnih del. Paul Wegener, Robert Wiene, Fritz Berger, Lupu Pick, so starejšemu rodu še morda v spominu z "Goolemom," "Praškim vampirjem," "Muzejem voščeni podob," "Kabinetom doktorja Caligarija" in tako dalje. Izmed njih sta se visoko razvila Fritz Lang ter Fied Murnau, ki vedel jih ni. Mrzel pot ga je oblipl po vsem telesu, od groze so mu stopile solze v oči. Upirati se ni mogel.

Hkrati s temi čistimi in polovičnimi ekspresionisti so delali nemški filmski realisti, kakor Dupont, od katerega pomnimo "Variette," Joe May, znan po delu "Asfalt" ter Georg Wilhelm Pabst, ki je v "Poti brez radosti" razodel izvenšvedskemu svetu Greto Garbo, potem pa je ustvaril tri dela trajne veljave in sicer "Zahodna fronta," "Zaloigra v rudniku" ter "Opera za tri groše." Josef von Sternberg je s "Sinjim angelom" priklical v slavo še zdaj nezatonljivo Marlene Dietrich, potem pa je z Ernstom Lubitschem vred šel v Ameriko in ugasnil, dočim je Lubitsch odondot poslal v svet še "Veselo vdovo," "Ninočko" ter "Nebesa lahko čakajo."

Vzpon severnjaškega in italijanskega filma

Severnjaški, to je švedski in danski film, se je ta leta razvijal sam zase in tako dobil lasten značaj, ki mu je v marsičem ostal še dandanes. Sjoestrom z "Voznikom smrti," ter Stiller z "Goesto Berlingom" sta razodela svetu filmsko Švedsko, k čemur je pozneje, po preselitvi v Hollywood, seveda največ pripomogla Greta Garbo. Danec Karl Teodor Dreyer, morda največji novotar in preobraževalec osme umetnosti, pa je Danski zagotovil trajno mesto v filmski zgodovini s svojim, še danes prav tako ko tedaj osvajačimi deli "Dies irae," "Ivana Arška" in "Vampir."

Podobno kakor po drugi svetovni vojni, italijanski novi realizem je tedaj Evropo bežno zajelo občudovanje sovjetskega monumentalnega, a v glavnem zgolj propagandnega dokumen-

tarizma, ki pa je le obetal, da se bo ruska filmska obrt razvila kam drugam, kakor se je potem. Tvorca sovjetskega filma sta Sergej Eisenstein, ki velja omeniti njegova dela "Križarka Potemkin," "Deset dni, ki so pretresli svet," ter "Generalna linija," in Vsevolod Pudovkin, čigar ime je povezano s filmi "Mati," "Konec Petrograda" ter "Vihar nad Azijo." Oba sta s sovjetskim filmom vred zamrla, čeprav se je Eisenstein v poznejšem navalu stalinskega nacionalizma skušal dvigniti z "Aleksandrom Nevskim," "Ivanom Groznim" ter podobnimi zgodovinsko-propagandnimi deli.

Nekako na sredi svojega dosedanjega obstanka je osma umetnost doživela okoli leta 1930 prelom z nastopom zvočnega filma, ki ji je po eni strani odprl nove izrazne možnosti, po drugi pa jo postavil pred nove probleme, ker je dotedanjo vesoljno dostopnost in govorico slike utesnil. Omogočil ji je dalje, da se je začela okoriščati z neizmernim kraljestvom glasbe in petja ter tako opravljati pomembno kulturno nalogo na tem področju. Ameriki je zvočni film dal sentimentalno komedijo in pravo dramo ter preporod cowboyske zvrsti. V prvi panogi se je uveljavil Frank Capra s filmi "Zgodilo se je neke noči," "Prišla je sreča" in "Večna utvara," v drugi Mamulian, Harhaway, Siodmak, v tretji John Ford, katerega "Rdeče sence," "Bes," "Izdajalec" ter "Pot brez konca," so večini v spominu. Poleg Forda, ki ga nekateri postavljajo ob stran Dreyerju in drugim potnim, sta se kot tvorca sodobnega ameriškega filma uveljavila še King Vidor, značje od prej po delih "Velika parada," "Halelujah" ter pozneje "Naš vsakdanji kruh," in William Wyler, mojster psiholoških podrobnosti in raziskovalec ženske duše, popolno nasprotje teatraličnemu veličastju Forda in Vidorja. Povsem na svojem področju sta se povzpela Cecil De Mille s svojo poljudno, predeves prav tako ko tedaj osvajačimi deli "Dies irae," "Ivana Arška" in "Vampir."

Podobno kakor po drugi svetovni vojni, italijanski novi realizem je tedaj Evropo bežno zajelo občudovanje sovjetskega monumentalnega, a v glavnem zgolj propagandnega dokumen-

zadnjih realističnih poezij iz življenja živali.

Okrog teh vrhunskih režiserjev je v Združenih državah zrasel še roj drugih: Flaherty, Borzage, Orson Welles, Billy Wilder, Elia Kazan, Joseph Mankiewicz, Wellman, Dmytryk, John Huston, vsi z vrsto del, ki so dovolj blizu, da bi jih veljalo naštevati.

Evropa si zopet opomore

Evropa je zvočni film sprejemala in izkoriščala počasneje kakor Amerika, podobno kakor po drugi vojni barvni film. Toda ko so ga njeni režiserji ovladali, so dosegli v njem prenekanter prvenstvo, največ Francozi, med katerimi je zvoku znal dati bistveno, ne zgolj spremljevalno funkcijo Rene Clair z deli, ki smo jih že omenili, potem z vrsto tistih, ki jih je napravil v Hollywoodu, do poslednjih kakor "Molk je zlato" ter "Nočne lepotice." Poleg nje, ki je vedno hodil svoja pota, je zavladala trojica realistov: Renoir, Duvivier, Carne. Ti so dali francoskemu filmu že vso tisto vsebino in značaj, s katerima se je pozneje ponašal novi realizem, kakor pričajo Renoirjevi "Angel zla" in "Velika ilustracija," Duvivierjevi "Pepe le Moco," "Izlet na deželo," "Njen prvi ples" in, če hočemo, tudi njegova najnovejša dela po Guarschijevih zgodbah o Don Camillu in Pepponu; še bolj pa Carnejevi filmi "Nabrežje v megli," "Dan vstaja" in drugi. V vrsti Francozov velja omeniti še Fevderja in njegovo "Kermesse heroique," Chenela ter njegov "Zločin in kazen," Benoit-Levyja, Leonida Moguya, Clouzota ("Krokar," "Mamon" in tako dalje), Autant-Laraja ("Vrag v telesu"), Cayattea in druge z vsem, kar smo ali še bomo od njih v kratkem videli.

Druga svetovna vojna je prinesla popoln zaton nekaj cvečotemu nemškemu, a prav tako avstrijskemu in češkemu filmu, kateremu so Machaty, Vavra, Rovenski ter Ucicky, Willy Frost in Geza von Bolvary dali vsaj evropski, če ne svetovni sloves. Nasprotno pa sta se dvignila angleški in italijanski film. Angležem je do svetovnega uspeha pripomogel največ režiser in igravec Lawrence Olivier z upodobitvijo Shakespearovih dram "Hamlet" ter "Henrik V.," v katerem je kot prvi dal barvi bistveno funkcijo. Italijani so po vojni vzbudili zanimanje sveta z novim realizmom, za katerega tvorce veljajo De Sica, Rossellini, Ger-

mi, Castellani, Lattuada, Visconti in drugi, ter z vedno trdnejšim in prepričljivim obrtnim znanjem in fotografijo. Podobno presenečenje je vzbudilo nekaj meksikanskih del, ki jih je režiral v glavnem Fernandez, poleg že starega Bunnuela.

Filmska industrija manjših držav, posebno komunističnih, pa se navzlic znatnim sredstvom ne morejo otrestiti začetništva, v katero so obsojeni nekaj zaradi neskušnosti, nekaj pa zaradi neizogibne obsojenosti v tedenco in v ponazarjanje propagandnih tez svojih vladavin. Dva ali trije nemški filmi iz zadnjih dveh let, katere sta kot režiserja podpisala Helmut Kautner in Herbert Stemmle, kažejo na možnost preroda tudi v tej deželi. Kot popolno razodetje, umetniško, pesniško in tehnično, pa je Evropo in Ameriko po drugi svetovni vojni presenetil japonski film in to z nekaj na moč popolnimi deli kakor "Rašomon" ter "Vrata v pekel."

To bi bil begoten in žal nepopoln pregled nekaterih najzavnejših dejstev in imen iz kratke, toda začuda pisane, burne in bogate šestdesetletne zgodovine osme umetnosti - filma. (M. J. - "Naš tednik")

Izpit s pestmi

Izpit navadno potekajo tako, na odgovorja kandidat na profesorjeva vprašanja. Na rimski univerzi sta nedavno opravila izpite profesor in kandidat kar z udarci s pestjo. Na pravni fakulteti je polagal izpit iz zasebnega prava visokošolec De Cesare, katerega je profesor Siciliani že dvakrat zavrnil. Kandidat je že v četrtek ves dan čakal, da bi prišel na vrsto. Nervoznost se mu je stopnjevala še v petek, ko so ga poklicali pred komisijo šele opoldne. Vročina in številne cigarete so ga spravile iz tira. Že pri prvem vprašanju ni šlo. Profesor mu je zastavil še dve kratki vprašanji, nakar je odrezal: zavrnil. Dijak je moledoval, da je že tretjič zavrnil in da se je temeljito pripravil. "Pridite pa še četrtri," ga je zavrnil izpraševalec. Dijaku je tedaj ušlo in očitaj je profesorju, kako tudi po mnenju drugih po pasje ravna s kandidati. Takega očitaj profesor očitno ni mogel prenesti in je udaril visokošolca s pestjo naravnost v oko. Tudi profesor je bil verjetno živčen zaradi vročine in dolgega spraševanja. Ko si je kandidat po prvi omedlevici nekoliko opomogel, je treščil profesorja v zid. Izpit se je končal tako, da

je profesor pobegnil, medtem ko je De Cesare moral v bolnišnico.

Ženske dobijo delo

Dekleta in ženske 17 let stare in več za zavijanje in pregibanje rjuhe, brisače in prte. MENK BROS. LAUNDRY 643 E. 103 St. (154)

MALI OGLASI

Stanovanje se odda Štiri lepe sobe, kopalnica, plinski furnez, spodaj, se oddajo odrasli družini. Poizve se na 1083 E. 67 St. od 5. do 8. ure zvečer. Kličite EX 1-4483. —(10, 17 avg)

Naprodaj Popravljalnica čevljev, zelo dober promet, na dobrem prostoru v Euclidu, nizki stroški. Se prodaja radi bolezni. Kličite OL 1-2812. (154)

Stanovanje išče Starejša ženska išče štiri neopremljene sobe po zmerni ceni. Kličite PO 1-3499.

Sobe se odda Starejša ženska dobi 2 opremljeni sobi v najem v North Madison za nizko najemnino in da bi delala družbo vdovi. Kličite RE 2-9699. (154)

je profesor pobegnil, medtem ko je De Cesare moral v bolnišnico.

MALI OGLASI

Stanovanje oddaja Trisobno neopremljeno stanovanje s kurjavo na plin, pritlično, z garažo oddajo na 1086 E. 71 St. Kličite po peti zv. UT 1-5839. (155)

Sobe se odda 3 lepe sobe se odda v slovenski naselbini blizu cerkve sv. Vida in bus linije. Kličite UT 1-2226. (X)

Sobe se odda Tri sobe in kopalnica se oddajo novoporočencem na 986 E. 63 St. Kličite HI 2-4479. (X)

Lastnik prodaja 6-sobno hišo za eno družino na School Ave., v fari Marije Vnebovzete. Kličite RE 1-5892. (154)

Posvestvo za dohodek Na E. 74 St., naprodaj 2 hiši na enem lotu, 6 sob spredaj, 5 sob zadaj, plinski furnezi, veliko dvorišče. EN 1-3734. (154)

Lot naprodaj Severno od bulevarda na E. 216 St., 40x135, privilegij do obrežja. Kličite IV 1-7381. (155)

Orton Court 7-sobna hiša naprodaj v fari sv. Vida. Plinski furnez, preproge, garaža. Kličite LA 4-7669 ali po 6. uri LA 4-2427. (155)

Sobo oddam Oddamo eno opremljeno sobo moškemu. Si lahko tudi kuha. Kličite UT 1-3788. —(152)

Išče delo Prodajalka za trgovino išče zaposlitev. Kličite HE 2-0562. (153)

Prvič oglaševana Lična dvodružinska hiša blizu Westropp. 2 spalnice na vsakem nadstropju, 2 nova plinska furneza, garaža za 2 kare, lepo dvorišče. Samo \$18,500.

Blizu Grovewood 6-sobna enodružinska hiša, 3 spalnice, ena spodaj, dve zgoraj. Velik lot, na lepi mirni cesti, blizu transportacije, šole in trgovin. Davki nizki in cena tudi. \$15,900.

PAGE REALTY CO. 455 E. 200 St. KE 1-1030 Vprašajte za Johna Laurich. (152)

Hiša naprodaj Lastnik prodaja hišo blizu E. 185 in Cherokee Ave. 7-sobna, enodružinska, 4 spalnice in 1½ kopalnice. Kličite KE 1-5542. (154)

Sobe se odda 4 sobe na novo dekorirane se oddajo odraslim ali novoporočencem. Kličite WH 4-2360. (154)

EUCLID, WILLOWICK, N.E. Kupujete ali prodajate? Kličite JOHN GERMCO, JR. L. G. RADIO, Realtor IV 6-2222 Na domu: IV 1-5637

Zastonj stanovanje v 4-sobni hiši, mala plača, starejšemu paru v pokoju, brez otrok, v zameno za čiščenje malega urada in čuvaja. Kličite MU 1-4787 ali po 4:30 uri MU 1-3877. (W)

Mrs. M. K. iz Morgan, Pa., piše: Poslite mi po pošti še eno steklenico od 100 LOVIAN CAPSULES, kajti te, ki sem jih sedaj uporabila, so mi tako dobro storile, da ne želim biti več brez njih! — Počutim se sedaj močnejša in vedno boljše. Že dolgo let sem uporabljala razne druge preparate, vendar moram reči, da so mi LOVIAN CAPSULES edine pomagale. Počutim se mladostna, energična in mirna. Priporočam jih vsakomur. LOVIAN CAPSULES

MANDEL DRUG CO. 15702 Waterloo Rd., Cleveland 10, Ohio Razpošiljamo vsepovsod! 25 za \$1.95, 50 za \$3.99, 100 za \$6.49

V POLNI OPREMI — V svojih slavnostnih uniformah čaka rimska policija na konjih na pregled pred predsedniško palačo.

Očetov greh

"Popolnoma, oče! To je zdaj moja reč. Na svojo vest sem jo vzel, oče."

"Da, priden si, Tevž, hvala Bogu! Bog ti bo povrnil, Tevž."

Zvečer sta se vrnila. Težavna je bila pot od Podkrajja v hrib. Čeprav sta vsakih deset, dvajset korakov počivala, je stara rega vendar tako dajala, da sta hodila dve tolsti uri do doma. Tu je očeta zopet hudo prijel, toda zdravnikove kapljice so mu hitro pomagale.

Odslej je ostajal Tevž večidel doma pri očetu. Ta mu je dal vse listine, da jih je sip uredil, in spisal testament. Za čudo se je počutil zdaj stari Dvornik mnogo bolje. Dolgo pa to ni trajalo; konec meseca kolovoza okoli srca in starec je zelo oslaba, ga začelo zopet huje grabiti

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

WORTH — By owner. 7 rm. brick, 3 bdrms., paneled fam. rm. with firepl. Full bsmt. 2 car att. gar. Tile bath, alum. S & S. Lndscpd. 2 bks. to schools, shop., buses. Priced for quick sale. For appt. call GI 8-8542. (152)

DISCALCED CARMELITES

A Contemplative Religious Order of men dedicated to Our Lady, whose spirit is one of intimate union with God through prayer and the monastic life. Preaching, Retreats, Missions and writing are its apostolic works of preference.

If you feel called to follow in the footsteps of its many and great saints, such as, St. John of the Cross, St. Theresa of Avila, St. Theresa, the Little Flower, cherish this call. It is Jesus and Mary who are calling you. Don't disappoint them! For further information about the life of a Carmelite Priest or Lay Brother write:

DIRECTOR OF VOCATIONS
Marylake Star Route
Little Rock, Ark.

(153)

bel. Želel je, da pridejo gospod; pobožno se je spovedal in sprejel sveto popotnico ter se popolnoma vdal v voljo božjo.

Tevž je še zmirom upal, da bo zdravnik mogel kaj pomagati, in je še večkrat šel v mesto k njemu. Ta pa je rekel, da se čudi, da bolnik še živi; kajti tako hude srčne napake ni več mogoče pozdraviti, jedva če je mogoče olajšati bolečine. Zato je prav, da je vsak dan pripravljen na smrt.

Nekega doopidne v septembru je prišel mladi Dvornik mimo Zvonika. Ko je videl, da so du-

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

CHILD CARE and LIGHT HOUSE-KEEPING — Stay. Own room, bath and TV. Employed couple. Call LI 9-7073. (152)

HELP WANTED—FEMALE

PEDIATRIC NURSES

Enjoy your work! Give love and care to youngsters at

CHILDREN'S HOSPITAL

Excellent opportunities for advancement, the best in salaries and fringe benefits.

Near beach, mountains and educational facilities.

Apply, write or wire complete resume to

Dept. B
Miss Louise C. Woernbke
Director of Nursing
4614 Sunset Blvd.
Los Angeles 27, Calif.
NO 3-3341

(155)

THE OBLATES OF ST. JOSEPH

Consecrated Women
In the World
Living the Life of Total Dedication, According to the Principles of St. Francis de Sales
Planned Particularly for Nurses

School Teachers
Business Women
Professional Women

A Potential Secular Institute
Offering Both Resident and Non-Resident Membership

HEADQUARTERS AT MARYDAWN, PITTSFORD, VERMONT

Approved by

THE MOST REV. ROBERT F. JOYCE, D.D.

Bishop of Burlington

INQUIRE OF: REV. JOHN A. LYNCH, Director

Write for Literature, Dept. P.

P. O. BOX 123

PITTSFORD, VERMONT

(159)

HELP WANTED MALE

KELLOGGS

HAS THE FOLLOWING POSITIONS FOR:

JOBBERS

Men with some background in machine work and layout
Will train qualified men in this capacity

PUNCH PRESS OPERATORS

Must have 2 or 3 years experience
on small or medium presses

MILLING MACHINE OPERATORS

Young men with 1 or 2 years experience
on light milling work required

SPRAYERS

Qualified men with 1 or 2 years experience
on mowing conveyers spraying

TINNING OPERATORS

Good opportunity for the right men to advance
in this department

SEE MR. DALY

KELLOGGS

COMMUNICATIONS DIVISION OF I. T. T.

6650 SO. CICERO AVENUE

(152)

ri odprte in se iz dimnika kradi, je stopil v hišo. Marta, ki je bila v kuhinji, je čula korake in hitela gledat, kdo pride. V prosti, pa čedni delovni obleki je bila skoroda prav tako lepa kakor v nedeljni. Ko je zagledala mladega moža, je zardela in vsa zmedena rekla:

"Tevž? Dober dan! Ali si k nam prišel?"

"Prav za prav ne," je odvrnil. "Pot me je pripeljala mimo, pa sem malo pogledal k vam. Kje so vaši ljudje?"

"V travniku so vsi. Popoldne bomo otavo vozili, zato moram prej skuhati."

"Ali imaš kaj časa zame?" Nekaj bi te prosil."

"Seveda," je pritrdila in ga peljala v družinsko sobo. "Vesela sem, če ti morem kaj storiti."

Ko se je usedel, je rekel: "Ne bom te dolgo motil. Glej, tu sem si napisal nekaj rož in korenin! Napovedala mi jih je stara Klužarica; pravi, da bi očetu dobro dele."

Marta je pregledala listek.

"Da," je dejala, "za srce so. Menda bom imela vseh nekaj. Kako pa je očetu?"

"Nič kaj dobro. Krči so vedno hujsi; ne smem jih pustiti ne podne ne ponoči same."

"Moj Bog, kako se mi smilijo!"

"Tudi meni. Tako hudo jih je gledati, ko jim ne morem pomagati!"

"Rada bi prišla, da bi ponoči bila pri njih. Pa ne morem. Ljudje bi si brusili jezike."

"Kako rad bi te prosil! Pa imaš prav. Zdaj grem tja h Gradišniku po Trezo, po sestro, da pride očetu streč."

"Ali pa bo Gradišnica mogla?"

"Menda da; saj nima otrok. Dve noči je bila Osojnica, moja druga sestra; toda Nana mora domov k svojim trem malim otrokom."

"Ko bi le mogla tvojega očeta obiskati! Pa tudi to se ne spodobi. — Veš kaj, Tevž? Dve steklenici dalmatinca ti pripravim in tiste rože zraven. Ko se vrneš, vzameš vse s seboj. Pa očeta lepo pozdravi! Reci jim, da jim želim skorajšnjega zdravljenja in da vsak dan molim za nje!"

"Bog ti povrni, Marta! Vina pa mi ne dajaj!"

"Zakaj ne? Le tiho bodi! Pusti mi veselje!"

Pogledal jo je otožno. Čez nekaj časa je rekel:

"Marta, bal sem se, da si mi zamerila, ker me tako dolgo ni bilo na spregled."

"Zamerila?" je zardela. "Med nama ne sme biti zamere. Jaz pa že vem, zakaj te ni."

"Zakaj misliš?"

"Ker si značajan fant in veš, kaj se spodobi. Zaradi tega te imam še rajši."

"Ali ti ne bi bilo ljubše, če bi večkrat prišel?"

"Da... ne," je zajecjajala, "ko

... bolje je, če se preveč ne shajava sama... Zaradi tega najina beseda vendar nič manj ne velja in pozneje bova tem srečnejša."

"Prihodnjič bom prišel le, če bodo tudi tvoji domači tu. To ti obljubim."

"Ali pa če mi boš imel kaj posebnega povedati, kaj ne?"

"Prav danes bi ti rad nekaj povedal," je menil plaho. "Marta, ali mi hočeš napraviti veselje?"

"Rada. Če le morem!"

"Tedad sprejmi ta spominek, da boš imela kaj od mene!"

Iz žepa je privlekel škatlico in jo ji dal. Radovedno jo je odprla in zagledala zlato verižico in zlat križec na njej.

"Moj Bog, to je vendar strahno drago!" se je prestrašila.

"Nisem je kupil od očetovega; s svojim denarjem sem jo," ji je pojasnil. "Nekaj sem si pri vojakihi prihranil, nekaj pa sem pri strelskih tekmah dobil."

"Kaj tako dragocenega ne smem sprejeti?"

"Ne žali me! Prosim te, vzemi! Morda je to prvo in zadnje, kar ti morem dati."

Začudeno ga je pogledala.

"Pomeri si jo no, poglej, kako se ti poda!" jo je prosil.

Narahlo je vzdignila verižico, nekaj časa so se ji pasle svetle oči na bleščečem nakitu, potem si jo je dela okoli vratu, stopila pred ogledalo, se zasukala na levo in desno in se z očitnim ugodjem ogledovala.

"Kako lepo se ti poda!" je

vzkliknil.

Tedad je živo zagorela, zložila verižico v škatlico in sramezljivo dejala:

"Tevž, ne zameri mi ničemer-nosti! Čisto prevzelo me je. Ne bi verjela, kako moč ima taka zlata stvarca."

"Ali si je vesela?"

"Vesela že, zelo vesela. Toda saj veš, da nikoli ne nosim nakita."

"Tega nosi, stori mi to!"

Nekaj časa je preudarjala; potem se je odločila:

"Naj bo, zaradi tebe bom, pa le na največje praznike, na Božič, na Veliko noč in na Rešnjega Telesa dan."

"Prav, Marta! In kadarkoli bom videl, da imaš to verižico, si bom mislil, da me imaš rada."

"To si lahko tudi drugače misliš, vsak dan... Toda kaj naj dam jaz tebi, Tevž?"

"Nič, nič. Samo zvesta mi ostaniti!"

"Saj imaš mojo besedo — in ta velja toliko, kakor da sem ti jo dala pred oltarjem."

"Pa naj pride karkoli?"

Zopet se je začudila, potem pa rekla odločno:

"Naj pride karkoli!"

Tedad je vstal in zamolklo dejal:

"Marta! Ko mi oče umrejo, nimam na svetu nobenega veselja kakor le tebe."

Napol bolesten, napol srečen nasmeji ji je krožil okoli ust, ko ga je spremljala iz hiše. Med durmi je obstala in rekla za

njim:

"Bog ti povrni, Tevž! Pa gotovo se oglasi, ko se boš vračal!"

Enkrat še se je staremu Dvorniku obrnilo na bolje. Konec septembra so ga zopet prijeli krči in se odslej oglašali vedno pogostejše in huje. Bolnik je bil večkrat tako slab, da ni mogel spregovoriti različne besede. Nekega večera ga je obiskal krojač "Krištof." Ni verjel,

da bi bil Dvornik že tako pri kraju; zato se je močno prestrašil, ko ga je zagledal. Čeprav bi bil rad kako besedo za tolažbo povedal, tokrat zgovornemu možaku ni prišla nobena na jezik. Obrnil se je in iz oči so se mu vile debele solze. Tedaj ga je bolnik potrkljal po roki, češ, da mu hoče nekaj reči. Krojač se je nagnil k njemu in zaslislal rahle besede:

"Jurij, brez zamere! Kajne? Brez zamere!"

"Krištof moj!" je planil krojač. "Kaj bi tebi mogel zameriti, ti, ki mi nisi nikoli kaj drugega storil kakor samo dobro! Tako dober kakor ti ni nobeden pri nas. Prijatelj, bratranec, brat, jaz, jaz bi te moral

prositi! Ali ne! Midva nima va eden drugemu nič odpuščati."

Dvakrat še je prosil Dvornik za gospoda in obakrat je prejel sv. obhajilo z ganljivo pobožnostjo. Na rožnovensko nedeljo popoldne pa je omagal. Poklicali so kaplana, tudi hčeri sta bili pri njem. Vpričo duhovnika in svojih otrok je stari kmet na večer po kratkem smrtnem boju umrl.

Dva dni pozneje so ga nesli k fari. Ko so prišli sredi klanca do tistega križa, so postavili trugvo na klop, več ko sto ljudi je stalo naokoli in pomolilo pet očenašev rajnemu za slovo. Pri fari je čakala množica vaščanov, da je kmalu ni bilo take na kakem pogrebu v Podkrajju.

POPRAVLJAMO
FENDERJE IN OGRODJE
SUPERIOR BODY & PAINT CO.
6605 St. Clair Ave.
EN 1-1633

Za
vaš
pomembni
dan!

Drage neveste!

Ena pomembnih predpriprav za najlepši dogodek življenja, je izbira poročnih vabil.

Iglasite se pri nas in oglejte si najnovejše, pravkar dospele vzorce vabil, naznanil, papirnatih prtičkov, kozarčnih podstavkov, vžigalic, na katerih je natisnato Vaše in njegovo ime.

Ogled je popolnoma neobvezen!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

HE 1-0628

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1633 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd

Pokličite podnevi ali ponoči

HEnderson 1-2088 KEEnmore 1-6308

Moderno podjetje — Zmerne cene

ZBIRKA VRČKOV — Dr. Charles Dent iz Austina, Texas, je pred 15 leti začel zbirati vrčke za pivo. Ima jih že nad 200. Najstarejši je bil narejen v Napolju v Italiji l. 1759.

ZAHOTELO SE MU JE NA TUJE . . . — V Pittsburghu, Pa., so prebivalci poklicali policijo, ko so nenadno opazili na svojih vrtovih ponija, ki je mirno trgal njihovo zelenjavo. Policija je prihitela na mesto in odgnala ponija, za ta čas je bilo pa treba ustaviti promet na bližnji cesti.